Xalq qəzeti. - 2024.- 14 sentyabr. - № 200. - S. 6.

Azərbaycan turizmi COP 29-a necə hazırlaşır?

Beynəlxalq iqlim məclisi ölkəmizə səyahət imkanlarını yüksək səviyyədə tanıdacaq

Bu ilin noyabr ayında Bakıda keçiriləcək Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası ərəfəsində müvafiq qurumlar ölkədə və xaricdə çoxsaylı tədbirlər həyata keçirir. Bu mötəbər tədbirə turizm sektoru da ciddi hazırlaşır. İqlim konfransı çərçivəsində paytaxtımıza onminlərlə qonağın gələcəyi gözlənilir.

Turizm sektorunda COP29-a hazırlıqla bağlı yeniliklər barədə Dövlət Turizm Agentliyinin Aparatının rəhbəri Kənan Qasımovdan XQ üçün müsahibə aldıq.

– Kənan müəllim, əsasən, iqlim dəyişikliyinə və onun nəticələrinin minimuma endirilməsinə istiqamətlənən COP29 kimi beynəlxalq aksiyanın turizm sektoru ilə bağlılığı özünü nədə göstərir?

– Turizm dünya iqtisadiyyatının aparıcı istiqamətlərindən biri kimi il ərzində yüz milyonlarla insanın yaşayışını təmin edir. Pandemiyadan əvvəl, 2019-cu ildə turizm dünyada ÜDM-nin 4 faizini təşkil edirdi. Bir sıra ölkələrin və cəmiyyətlərin əsas gəlir mənbəyi kimi turizm sahəsi ildən-ilə inkişaf edir. Dünya üzrə səyahətlərin və turizm fəaliyyətlərinin miqyası artdıqca onun iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə rolu da artır.

Turizm sektoru iqlim dəyişikliyindən təsirlənən həssas sahələrdən biri olmaqla yanaşı, ekoloji mübarizəyə nəzərəçarpan "töhfə" verən sahələrdəndir. Belə ki, turizm fəaliyyətləri dolayı və birbaşa yolla emissiyanı artırır. Hazırda turizmin qlobal karbon emissiyasında birbaşa, dolayı və dəyər zənciri üzrə payı 8-dir. Xüsusi qabaqlayıcı tədbirlər görülməzsə, 2030-cu ilədək bu rəqəmin 25 faizə çatması proqnozlaşdırılır. Dünya üzrə səyahətlərin sayının getdikcə artması bu sahədə təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsini zəruri edir.

Təəssüf ki, indiyədək COP tədbirləri çərçivəsində turizmin iqlim dəyişikliyində roluna xüsusi diqqət ayrılmayıb. Bu baxımdan COP26 çərçivəsində qəbul olunan "Turizm sahəsində İqlim Fəaliyyəti üzrə Qlazqo Bəyannaməsi"ni hələlik ən ciddi uğur hesab etmək olar. Hazırda sənədi 850-dən çox dövlət, özəl və qeyri-hökümət təşkilatı imzalayaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirir. Bəyannamənin əsas hədəfi 2030-cu ilədək turizm sektoru üzrə emissiyaların 50 faizədək azaldılması, 2050-ci ilədək isə xalis sıfır emissiyasına nail olmaqdır. COP29 çərçivəsində biz Qlazqo bəyannaməsinə dəstək olaraq, daha səmərəli fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi üçün "Turizm üzrə Təkmilləşdirilmiş İqlim Fəaliyyəti üçün Qlobal Tərəfdaşlıq" təşəbbüsü ilə çıxış edəcəyik.

– COP29-un gündəliyinə daxil edilən məsələlər sırasında turizm necə təmsil olunacaq?

– COP29-un ev sahibi kimi Azərbaycanın görəcəyi işlərə dəstək vermək, daha çox tərəfdaş cəlb etmək və bu sahədə ciddi nəticələr əldə etmək üçün üzərimizə düşən vəzifəni yerinə yetirməyə çalışırıq. COP29-un Fəaliyyət Gündəliyinin 14 təşəbbüsü sırasında indiyə qədər keçirilən COP tədbirləri üzrə ilk dəfə "Turizm üzrə Təkmilləşdirilmiş İqlim Fəaliyyəti üçün Qlobal Tərəfdaşlıq" bəndinə yer verilib. Konfransın 20 noyabr gündəliyində "Turizm günü" xüsusi qeyd edilib.

COP29 tədbiri zamanı "Turizm günü" çərçivəsində bir sıra vacib tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur. Tədbirlər zamanı sahə üzrə emissiyaların ölçülməsi, karbonsuzlaşma tədbirlərinin həyata keçirilməsi, turizm təcrübələrinin yenidən dizayn edilməsi, maliyyələşmə imkanları kimi strateji istiqamətlər hərtərəfli müzakirə ediləcək.

"Turizm üzrə Təkmilləşdirilmiş İqlim Fəaliyyəti üçün Qlobal Tərəfdaşlıq" təşəbbüsü çərçivəsində 2015-ci ildə COP21-in nəticəsi olaraq qəbul edilən Paris Sazişinə tərəf çıxan ölkələrin Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Töhfələrinin yenilənməsi prosesində turizm sahəsinin daha geniş şəkildə əks etdirilməsi məsələsi də gündəmə gətiriləcək. Qeyd edək ki, BM Turizmin apardığı xüsusi təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, dünya üzrə təqdim olunan 191 MSMET-dən 101-də (53 faiz) turizm sektoruna da istinad olunur. Bu 101 MSMET-nin 50 faizi turizmi ölkənin iqtisadiyyatı üçün vacib sektor kimi vurğulayır, 56 faizi turizmi iqlim dəyişikliyinə həssas sahə kimi tanıyır, 64 faizi sektoru iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma, 36 faizi isə mitiqasiya tədbirlərinin tərkib hissəsi olaraq qeyd edir. Bu göstəricilər turizm sahəsinin qlobal iqtisadiyyatda və İstixana Qazları Emissiyalarında payını nəzərə alaraq MSMET-də daha geniş və əhatəli şəkildə əks etdirilməsinin zəruriliyinə diqqət çəkir.

"Turizm sahəsində İqlim Fəaliyyəti üzrə Qlazqo Bəyannaməsi"nin icrası prosesində milli turizm qurumlarının daha fəal və həlledici rol oynaması məqsədilə sahə üzrə məsul nazirlərin və digər yüksək səviyyəli dövlət nümayəndələrinin Bakıda iclasının keçirilməsi də planlaşdırılır. Yekunda COP29 Sədrliyinin Fəaliyyət Gündəliyində yer alan turizm üzrə xüsusi təşəbbüsün uğurlu icrası məqsədilə Bakı Bəyannaməsinin qəbulu gözlənilir. Bu sənədin qəbulu ilə turizm sahəsi üzrə məsul təşkilatların və dövlət

qurumlarının istər yeni nəsil MSMET-də turizm sahəsinin daha geniş şəkildə əks etdirilməsi, istərsə də turizm sahəsində İqlim Fəaliyyəti üzrə Qlazqo Bəyannaməsinin icrası istiqamətində milli turizm qurumlarının nümunəsində dövlətlərin fəal rol alması məsələləri üzrə beynəlxalq əməkdaşlığın təşviqi hədəflənir.

İnanırıq ki, ölkəmizdə keçirilən COP29 çərçivəsində turizm üzrə təşəbbüsün müzakirəsi növbəti COP tədbirləri üçün yeni ənənə yaradacaq. Bakı konfransı dünya iqtisadiyyatının vacib istiqamətlərindən olan turizmin iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə rolunu artırmağa, eləcə də iqlim dəyişikliyinin bu sektor üzərində mənfi təsirlərinin azaldılmasına öz töhfəsini verəcək. Nəhayət, COP tarixində xüsusi Bakı irsi formalaşacaq.

– Dövlət Turizm Agentliyi və ölkə turizm sənayesi COP29 tədbirinə necə hazırlaşır?

– Texniki və təşkilati baxımdan turizm sənayesinin COP29 kimi mühüm tədbirin yüksək səviyyədə keçirilməsini təmin etmək məqsədilə tam hazırlıqlı vəziyyətə gətirilməsi istiqamətində işlər davam edir. Azərbaycana bu tədbirlə əlaqədar səfər edəcək qonaqların rahat yerləşdirilməsi üçün mayın 23-dən vahid onlayn rezervasiya platforması istifadəyə verilib. Rezervasiyaların qəbulu davam edir. "COP29-accommodation.bnetwork.com" ünvanında yerləşən platformada hər bir ulduz dərəcəsinə uyğun hotellər və yaşayış kompleksləri təqdim edilir. Yerləşdirmənin ümumi həcmi və növləri, təhlükəsizlik, logistika baxımından əlçatanlığı və qonaqlara xidmətlə bağlı digər sahələr beynəlxalq təcrübəyə və meyarlara əsaslanır.

Agentlik Bakı, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonu ərazisində fəaliyyət göstərən 300-dən artıq yerləşmə obyektinin auditini həyata keçirib. Onlardan 207-si təsnifatdan keçirilərək ulduz dərəcəsi əldə edib. Təsnifatdan keçməyən 40-a yaxın hotelə nöqsanları aradan qaldırmaq üçün vaxt verilib və onların təkrar auditi davam edir. Dövlət Turizm Agentliyi regionlarda fəaliyyət göstərən yerləşmə obyektlərinin də monitorinqini aparıb. Ulduz dərəcələrinin təyin edilməsi ilə bağlı işlərin icrası nəzərdə tutulur.

Xidmət keyfiyyətinin artırılması məqsədilə Bakı, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonunda fəaliyyət göstərən hotellərin 2 minə yaxın personalına peşə təlimləri, eləcə də mətbəx idarəedilməsi ilə bağlı təlimlər keçirilir. Hotel və restoranlar üçün veqan və vegetarian menyular hazırlanıb. Agentlik hotellərdə qastronomiya təlimlərinin keçirilməsi üzrə işləri davam etdirir.

Bundan əlavə, 200 turizm bələdçisinin sertifikatla təmin olunmaları, minə yaxın turizm könüllüsünün müvafiq hotellərə təhkim edilməsi üzrə də tədbirlər keçirilir. Milli park və qoruqların ərazisindəki təbiət və mədəniyyət abidələrində abadlıq işlərinin həyata keçirilməsi, infrastrukturun yenilənməsi, qeyd olunan ərazilərə tur proqramların hazırlanması fəaliyyətləri də davam edir.

COP29 Azərbaycanın tarixi, milli- mədəni irsin tanıdılması ilə yanaşı, ölkəmizin ekoturizm, aqroturizm, məsuliyyətli və dayanıqlı turizm kimi yeni bir sahədə də geniş potensialı haqqında məlumatların artırılmasına töhfə verəcək.

Ümumilikdə, turizmdə dayanıqlılıq məsələsi agentliyin xüsusi diqqətindədir. Ötən ilin noyabrında Ümumdünya Səyahət və Turizm Şurasının Ruandanın Kiqali şəhərində keçirilən "Dayanıqlı gələcəyə körpülərin qurulması" mövzusunda Qlobal Sammitində Azərbaycanın Dünya Səyahət və Turizm Şurasının rəsmi destinasiya tərəfdaşı seçilməsi heç də təsadüfi deyil. Azərbaycan bu tərəfdaşlığı ilə hotellər üçün nəzərdə tutulan 12 əsas fəaliyyət istiqamətini ehtiva edən "Hotellər üçün Dayanıqlı Əsaslar" üzrə proqrama da üzv olub.

Bu ilin aprel ayında Stokholmda keçirilən "Dayanıqlı Turizm" konfransında Dövlət Turizm Agentliyi Qlobal Dayanıqlı Turizm Şurasına üzv qəbul olunub, Azərbaycan Turizm Bürosu və Şura arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Razılaşmaya əsasən, dayanıqlı turizmin inkişafına dəstək göstərmək, qlobal dayanıqlı turizm standartlarını milli səviyyəyə uyğunlaşdırmaq və ölkəmizdə bu sahədə mövcud beynəlxalq meyarları tətbiq etmək nəzərdə tutulur.

Bütövlükdə, COP29-un ölkəmizdə keçirilməsini turizm imkanlarının təbliğ edilməsi və sahənin müsbət imicinin formalaşdırılması, biznes və işgüzar potensialının tanıdılması üçün əlverişli fürsət kimi qiymətləndiririk. COP29 kimi tədbirlər beynəlxalq standartlara uyğun xidmətin təşkili üzrə təcrübənin formalaşmasına, turizm sənayesi ilə əlaqəli olan kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına da mühüm töhfələr verir.

Belə beynəlxalq toplantılar xidmət keyfiyyətinin artırılması ilə birgə, göstərilən xidmətlərin çoxalmasına və çeşidliliyə səbəb olaraq turizm sənayesinin inkişafına təkan verir. Ölkəmizin bir sıra irimiqyaslı beynəlxalq tədbirlərə, müsabiqələrə evsahibliyi etmək təcrübəsi yüksəkdir. Müvafiq infrastruktur, təşkilati və texniki baza COP29-un da ən yüksək səviyyədə təşkil olunmasına imkan yaradır.

Müsahibəni hazırladı: Zərifə Hüseynova